

Konferens i Göteborg

Biblioteksstafetten i Umeå

demoteket

Foto Ingemar Johansson, Anette Lindström

Foto Lena Nettelblatt

Läs om dessa kassar i Evabritt Seléns artikel på sid. 5

FASTA AVDELNINGAR

Redaktörernas ruta
Ordföranden har ordet
Biblioteksstafetten

I DETTA NUMMER

4. IAML-IAMIC-IMS konferens
5. Bakom kulisserna
7. Demoteket
8. Arkiv X - lokal musik

*Omslag: Poseidon, Götaplatsen, interiör från Artisten, Göteborg,
CD-hylla, Umeå stadsbibliotek, samt Demotekets logga.*

Svenska
musikbiblioteksförningen

MUSIK
BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförningen
Svenska sektionen av IAML,
www.smbf.nu

Distr: Pia Shekter, Högskolan för scen och musik vid Göteborgs
universitet, Biblioteket
Box 210, 405 30 Göteborg 031-773 40 57
ISSN 0283-104X

Redaktörer: Lena Nettelblatt och Astrid Evasdotter
Statens musikbibliotek Box 163 26 103 26 Stockholm
08-5195 5410 lena.nettelblatt@muslib.se
08-5195 5426 astrid.evasdotter@muslib.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 250,-, institutioner 400,-
Postgiro 65 21 22-3

På denna plats vill vi puffa särskilt för några saker: Puff för den nya musikbiblioteksbloggen

<http://www.musikbibliotek.blogspot.com/>

föreningens nyaste medium för diskussion och utbyte av tips och idéer. Alla är välkomna att göra inlägg och kommentarer. Information om hur man gör finns på bloggen under "Vad är detta".

Puff för Musikbiblioteks-föreningens hemsida

<http://www.smbf.nu/>

Där finns bland annat en länk till Ingemar Johanssons bilder från konferensen i Göteborg.

Puff för kommande kurs i upphovsrätt som Musik-

biblioteks-föreningen kommer att ordna i samband med årsmötet i vår. Då föreläser Susanna Broms, jurist från Kungliga biblioteket.

Puff för Nordiskt-Baltiskt musikbiblioteksmöte i Helsingfors den 30-31 augusti 2007, tänkt för alla som inte har möjlighet att åka till IAML-konferensen i Sidney 2007. Deltagande är gratis. Temat är "Music politics libraries". För mer information, gå in på <http://www.lib.helsinki.fi/english/libraries/viola/MPL2007/>

Vi vill också passa på att tacka all inblandade som var med och ordnade konferensen i Göteborg. Den bästa konferensen hittills!

Astrid och Lena

MUSIC POLITICS LIBRARIES

The 2nd
Baltic-Nordic
Music Library
Meeting

Helsinki,
30th-31st Aug 2007

POST FESTUM

Det tog några veckor innan jag kom ner i varv och fattade att nu är det slut. IAML-IAMIC-IMS 2006 hade övergått från något som snart skulle inträffa till något som oåterkalleligen var förbi. Det kändes märkligt – och lite tomt. Konferensveckan i Göteborg var en stor succé, ingen tvekan om den saken. Organisations-kommitténs medlemmar har fått en mängd tackbrev, i rapporten i IAML Electronic Newsletter talas det om "richer program than usual" och "excellent organization". Jag har sagt det förut, men det tål att upprepas, kommitténs medlemmar har gjort ett jättejobb. Arbetet med konferensen har varit roligt därför att alla har tagit

sitt ansvar och löst problemen, stora som små, med gott humör. Och att själva konferensveckan gick som på räls, kan vi till stor del tacka alla våra volontärer för. Lugna och vänliga, med ett professionellt handlag, bemannade de vår reception och tog väl hand om våra gäster. Själva huset, Artisten, bidrog naturligtvis också till succén, liksom husets fasta personal, som det var ett nöje att samarbeta med. Extra roligt var att så många svenska delegater; ungefär hälften av föreningens medlemmar, deltog i konferensen. Det gäller nu för styrelsen att hålla intresset uppe för föreningens verksamhet genom att arrangera kursdagar, studiebesök m.m. Vid årsmötet i april avgick

två av styrelsens ledamöter, Marika Andersson från Musikbiblioteket i Gävle och Christina Koch, musikbibliotekarie på KB. Vi tackar dem båda för deras insats i styrelsearbetet och önskar samtidigt de nya ledamöterna Birgitta Sparre, Musikhögskolan Ingesund, och Anders Cato, KB, varmt välkomna.

Veslemöy Heintz

IAML-IAMIC-IMS KONFERENS GÖTEBORG 2006

Ragnar Köhlin, Statens musikbibliotek, rapporterar här från årets IAML-konferens som gick av stapeln i Artistens lokaler i Göteborg strax före midsommar. Där hjälpte han Paul Peeters med IT-support, lyssnade på föredrag och konserter, tittade på orglar samt hörde Jan Ling spela piano.

Den 18 juni kom jag till Göteborg för att delta i min första IAML-konferens. Skulle det bli tråkigt, urtrist eller... helt underbart? De programpunkter jag var intresserad av var redan förprickade och skulle jämkas samman med min uppgift som volontär. Jag skulle stötta Paul Peeters och hans team av tekniker så att datorer, projektorer och internet skulle fungera för föredragshållarna. Paul Peeters är chef för GOArt, Göteborg organ center. Varje dag träffade jag Paul en liten stund och gick igenom i teknikschemat var jag behövde hjälpa till under dagen. Någon liten nytta gjorde jag nog, men Paul Peeters hade gjort ett jättefint jobb med att organisera allting, så för det mesta kunde jag bara konstatera att det fungerade utmärkt och kunde koncentrera mig på föredragshållarna. De tekniker som Paul hade till sin hjälp gjorde också ett strålande jobb och kunde med sin skicklighet få allting att löpa smidigt.

Själv är jag ju musikbibliotekarie och på konferensen gick jag på så mycket som möjligt som hade med katalogisering att göra eftersom det är en av mina huvudsakliga arbetsuppgifter här på Statens musikbibliotek. Men konferensen var ju organiserad tillsammans med IAMIC och IMS, det vill säga International Association of Music Information Centres och International Musicological Society, och det var intressant att ibland följa även dessa programpunkter.

En av höjdpunkterna under veckan var utflykten på onsdag eftermiddag. Jag hade fastnat för orgelutflykten som började i Artistens orgelsal och efter nedslag i Örgryte och Jonsered landade i GOArts orgelverkstad. På varje ställe fick vi en klingande demonstration

av olika orglar. I Örgryte nya kyrka tittade vi på GOArts paradprojekt, den stora barockorgeln som är en rekonstruktion av en nordtysk stadsorgel från ca 1700. Den är stämd i medelton med rena terser vilket hörs speciellt tydligt i tuttipartier. Där en modern orgel gärna låter lite grötigt vid fylligare registrering så låter barockorgeln mycket renare. I Jonsered lyssnade vi på en intressant gammal orgel i Jonsereds kyrka för att därefter åka till Jonsereds herrgård för eftermiddagsfika. Där hörde vi Jan Ling spela. Inte live tyvärr, men i en informationsfilm från Göteborgs universitet hördes plötsligt första satsen ur Stenhammars Sensommarnätter, utmärkt spelat av Jan Ling. Till viss del är väl syftet med utflykterna att befrämja sociala kontakter mellan delegaterna. I bussen tillbaka råkade jag fråga Catherine Massip i sätet intill hur det går med RISM-arbetet i Frankrike. Sen var det bara att luta sig tillbaka och lyssna resten av vägen.

Paul Peeters i orgelverkstaden

BAKOM KULISSERNA...

Evabritt Selén

Musikbiblioteket Sveriges Radio

Att arbeta i en organisationskommitté för en konferens med cirka 450 deltagare innebär mycket planering samt en hel del improvisation och många oväntade moment. Här kommer några situationer som jag blev delaktig i:

Konferensen började på söndagen. Dagarna innan samlades organisationskommittén för att slutföra allt. Jag anlände på lördag och då gällde det att packa kassar: 1 papper, 1 broschyr, 1 papper, 1 karta, 1 broschyr, 1 kompendium, 1 papper, 1 abstract, 1 adresslista, 1 papper, 1 nyckelring, 1 papper, 1 CD, 1 papper, 1 tablettask, 1 papper etc. Vi räknade till drygt 40 olika "plock" som skulle ner i varje kasse. Sen skulle dessa förvaras och en stor mängd hängas upp. Detta kändes framför allt i benen.

Sen var det dags att gå en runda på Artisten för att få lite lokalkännedom. Ganska snart visade det sig att det fanns åtskilligt att röja upp efter alla terminsavslutningar med konserter och teaterföreställningar. Jag kvitterade ut en städvagn och gick runt och kollade av alla föreläsningsslokaler och toaletter så att det såg fräscht och rent ut, och att alla papperskorgar var tömda. Det blev en rejäl skörd med fyllda svarta sopsäckar. Den ordinarie städningen var beställd först till måndag morgon.

Söndag morgon då jag närmade mig Artisten på gångvägen möttes jag av en syn som jag fick obehagliga associationer av. Några lördagsfirare hade lyckats med att fylla en "byggsäck" med gatsten. Denna tyngd hade emellertid blivit både säck och bärare alldeles för övermäktig så säcken hade spruckit och dess innehåll rasat ut alldeles utanför ingången till Artisten. Så kunde det verkligen inte få se ut. Lyckligtvis var vi några stycken som med samlade krafter flyttade undan all gatsten så att passagen återigen gjordes framkomlig. Ett oväntat arbetsmoment med lyckat resultat.

Postkonferensen med 25 deltagare föll i stort på mina axlar. Tack vare ett strålande väder och goda samarbetspartners så förlöpte denna utan större malörer. Programmet såg ut så här: Midsommardagen 24:e juni avresa med tåg från Göteborg till Stockholm. Lunch på tåget. Sen följde bussfärd till Drottningholm. Före guidning av slottsteatern hann vi med en kort visning av Kina slott exteriört. Därefter återfärd till Stockholm med båt. Tack vare trevlig personal på båt från Drottningholm väntade vi in 2 av våra deltagare som kom rusande på grusvägen mot båten. Det var en underbar seglats in mot Stockholm i sommarvärme och med Stadshuset som mäktig fond. Vi hann med en liten promenad igenom Stadshuset på väg till vår väntande veteranbuss som tog oss till Statens musikbibliotek med Anders Lönn som ciceron.

Söndag 25: juni åkte jag med min grupp till med tåg till Uppsala där Anders Edling visade rariteter ur Carolinas rika samlingar, bland annat Dübensamlingen. Efter lunch var vi på museet Gustavianum, som är Uppsala universitets äldsta bevarade byggnad. Muséet innehåller bland annat den anatomiska teatern och det augsburgska konstkåpet. Vår guide på Gustavianum gjorde en snabb bedömning av gruppens sammansättning. Hon anpassade sig efter överviktiga män med fara för hjärtbesvär, ivrigt fotograferande damer samt några som alltid ville vara på annat ställe. Vi fick möjlighet att gå till Slottet och se på utsikten och vandringen i Uppsala avslutades vid Linnés trädgårdar. Sent på eftermiddagen gick tåget tillbaka till Stockholm och jag vinkade av dem som skulle vidare till Göteborg.

Vad jag exakt gjorde måndagen efter postkonferensen kan jag inte riktigt minnas men mycket var det inte.

UMEÅ STADSBIBLIOTEK

Anette Lindström

Umeå är en aktiv musikstad med många levande musikföreningar, renommerade festivaler och ett operahus med egen symfoniorkester. Intresset för musik är stort hos Umeås invånare och därmed hos Umeå stadsbiblioteks besökare. Musikavdelningen ligger som en länk mellan avdelningarna på Umeå stadsbibliotek, placerad i skarven mellan vuxen- ung- och barnavdelningen. Detta är ett högst medvetet val då musiken nyttjas av låntagare ur alla olika åldersgrupper och på så sätt är en naturlig gemensam nämnare.

För de allra yngsta finns en liten samling cd-skivor och kassetter på barnavdelningen, men i övrigt samlar vi de cd-skivor ungdomsenheten och de vuxnenheten köper i samma hyllor. Ungdomsenheten har ansvar för låntagare upp till 19 år och det avspeglas även i deras skivinköp, då de står för största delen pop, rock och hiphop. Övriga genrer är vuxnenhetens ansvar. Det inkluderar allt från det klassiska, jazz och blues till filmmusik och världsmusik.

Vi får en del inköpsförslag som vi beaktar och, i den mån det är rimligt, alltid försöker köpa in för att forma samlingen utifrån låntagarnas önskemål. Vi köper löpande ur sambindningslistan,

men köper huvudparten av våra cd-skivor från andra leverantörer. Målet är att kunna erbjuda ett kvalitetsurval inom alla genrer och att välja album som förhoppningsvis har ett mer långsiktigt värde än en tillfällig mediahype eller dokusåpavinnare. Därför tar vi ständigt hjälp av musiktidskrifter, radio/tv och webbsidor i urvalet samt givetvis av kollegor som är duktiga på speciella genrer. Vi jobbar också för att köpa in musik med artister som är aktuella på Umeås festivaler och bevakar den lokala skivutgivningen särskilt. Lokala musiker uppmanas att lämna in skivor och demos som vi gör tillgängliga för utlån. Förutom de cirka 3000 cd-skivor vi har till utlån erbjuder vi musik i form av e-tjänsterna Naxos Music Library och BTJ:s e-biblioteket.

I anslutning till cd-skivorna finns allt musiktryck, musikbiografierna och övriga böcker om i ämnet. Bärbara cd-spelare med hörlurar finns att låna i informationsdiskarna för avlyssning i biblioteket. Musiktidskrifter finns både för både unga och vuxna och dessa läses flitigt. Ungdomsavdelningen har de senaste åren arrangerat populära låtskrivarworkshops för tjejer, föreläsningar om hur man startar ett band och många spelningar på den lilla scenen.

Just nu är vi inne i ett förändringsarbete kring musiken. Vi som arbetar med skivorna har åkt runt och besökt musikavdelningar på svenska och danska bibliotek för att hitta de goda exemplen. Förutom nya möbler att förvara skivorna i behöver vi förbättra iordningställandet av skivorna. Vårt mål är att minska antalet moment för att få skivorna att passa emballage, etiketter och vårt självutlåningssystem. Det är för mycket "klippa och klistra" idag. Vår ambition är också att kunna ha alla skivor ute i skivhyllan och inte bakom disken, något som ställer stora krav på både emballage och larm.

Vi är tre personer som jobbar med urval, inköp och iordningställande, men övrig personal är ofta involverad och tipsar gärna om bra album och musiker. Musikavdelningen tycks vara avundsvärd att arbeta med då det varje år kommer bibliotekariestudenter som vill skriva uppsatser om musik på bibliotek.

DEMOTEKET - AV UNGA FÖR ALLA?

Astrid Evasdotter
Statens musikbibliotek

Demoteket är en satsning med syfte att skapa en mötesplats för unga på biblioteket. Idén kommer från Reaktor sydost, resurscentrum för film och ung kommunikation i sydost, som står bakom projektet. Till Demoteket kan unga (löst definierat som tonåringar upp till 30) lämna in egenproducerat material som sänds in till Bibliotekstjänst för katalogisering för att sedan lånas ut via biblioteken. Kreativa ungdomar kan på så vis utnyttja bibliotekets möjligheter att tillgängliggöra material. Lämnar man in flera exemplar, kan man be att få dem placerade på andra Demotek i landet, och på så vis få större spridning. Många tänker genast på musik när man talar om demomaterial, men till Demoteket välkomnas även andra medieformer, som fotoböcker, egenproducerade filmer, böcker och även konstverk. Alla alster står sedan tillsammans i en speciell orange och svart demotekshylla. Tanken med detta är att unga skall kunna inspireras av varandra och uppmuntras att utnyttja varandras kreativitet och kunskap i sitt eget skapande. Så kan till exempel en ung författares manus eller ett lokalbands musik användas i en lokalproducerad film. En annan viktig del av Demoteket är det nätverk de deltagande biblioteken utgör. De kan via en

mailinglista utbyta erfarenheter och tips kring verksamhet för ungdomar på biblioteken. Demotekshyllan är den gemensamma nämnaren och symbolen utåt för bibliotekets rum för unga, både fysiskt och i form av verksamhet. Programverksamheten är en viktig del i satsningen. Att se till att Demoteket hålls aktuellt och inte glöms bort är nödvändigt för att få in material. En ny hemsida är under uppbyggnad som ska underlätta samarbetet mellan biblioteken och ungdomarnas delaktighet. Fungerande Demotek finns för närvarande i många orter i sydöstra Sverige, bland annat i Ronneby, Växjö och Västervik.

Foto Christer Andersén, Västervik

Läs- och länktips:

- Ungas biblioteksanvändning minskar i övre tonåren. Hur hanterar biblioteken detta? Läs uppsatsen "Arena för ungt skapande" av Inger Helena Nilsson och Maria Petersen, länk hittas enklast via LIBRIS.
- Reaktor Sydosts sida om Demoteket: www.demoteket.se
- Lava på Kulturhuset i Stockholms demomusiksida: www.demoteket.nu
- P3 Lab - Sveriges Radios arkiv för osignad musik: <http://www.digfi.com/p3lab/>

ARKIV X - LOKAL MUSIK

Christina Wengström intervjuad av Astrid Evasdotter

På Musikbiblioteket har man alltsedan starten 1998 haft en hylla för utlåning av lokal musik från Gävleborgs län (länskod X), berättar Christina Wengström, vikarierande chef för Musikbiblioteket. Hädanefter bevaras denna lokala kulturskatt också för framtida forskning. Valet av samarbetspartner för bevarande föll naturligt på Stadsarkivet, eftersom det ligger under samma förvaltning som biblioteket.

Varje demo köps nu in i två exemplar, ett till utlån i Musikbiblioteket och ett till arkivering. På så sätt bygger Gävle upp ett lokalt komplement till Statens Ljud- och bildarkivs samlingar, som ju omfattar material som givits ut i minst 50 ex. Personalen på Musikbiblioteket katalogiserar materialet mycket noga innan det går vidare till utlån eller arkivering, och materialet är alltså sökbart i bibliotekets webbkatalog. Efter två år av aktivt samlande, omfattar samlingen ca 200 exemplar, varav 144 finns i katalogen. Låntagarna kan också köpa lokalt producerade skivor som artisterna lämnat in till försäljning. Just nu finns ett 20-tal demos att köpa, exponerade på en särskild utställningsskärm strax innanför bibliotekets ingång. Musik som köps in till Arkiv X kvalitetsbedöms inte, något Christina upplever som mycket mindre kontroversiellt när det gäller musik än för litteratur. Man inriktar sig inte heller på någon speciell åldersgrupp. Christina ser inte heller upphovsrättsfrågan som något problem, den får artisterna själva ta ansvar för.

Det största problemet är, enligt Christina Wengström, att få tag i materialet. Det tar massor av tid att söka upp och få kontakt med de lokala artisterna, och man har därför beslutat att koncentrera sig på Gävle kommun. Biblioteket har fått bra hjälp av lokala tidningar, som skriver mycket om bibliotekets satsning. Gävle har ett rikt lokalt musikliv, som bland annat har en arena på Arbetarbladets hemsida, där det finns en guide till lokala band.

Ett annat sätt att marknadsföra satsningen är de democaféer som hållits i konserthuset i Gävle, där Musikbiblioteket ligger. Detta underlättas av att det nu finns ett café med rättigheter i huset. Christina upplever också att man får en mycket bra exponering i och med närheten till konserthuset. I höst planeras fler konserter med lokala artister – håll utkik på konserthusets hemsida! Till skillnad från Demoteket, görs satsningen på Musikbiblioteket inte för att locka in fler ungdomar på biblioteket. Enligt Christina har man redan övervägande unga, och män, som låntagare. En nackdel med att stadsbibliotekets musikavdelning flyttats till konserthuset skulle alltså kunna vara att stadsbiblioteket går miste om de låntagare som främst intresserar sig för musik. Å andra sidan är konserthuset mycket levande, med bibliotek, restaurant och café.

Länkar:

www.gavlemusikliv.com

Arbetarbladets lokala band-guide:
http://www.arbetarbladet.se/local_artists.php

Gävle konserthus hemsida:
<http://www.gavlekonserthus.se/musikbibliotek>